

[Undervisningsministeren.]

dannelseskrav som adgangsbillet. Mekaniseringen og rationaliseringen vil overtage stadig mere af det grove arbejde. Samtidig vil maskinerne i automatiseringens tidsalder stille stadig større krav til den enkeltes ansvarsbevidsthed og teoretiske kunnen.

Der bliver stadig færre erhvervsmæssige muligheder for den, der ikke har en grundlæggende uddannelse ud over de 7 år. Enten de unge vil søge ud i praktisk arbejde, eller de ønsker at videreuddanne sig, møder de kravet om mere uddannelse.

Det nye i situationen i løbet af, skal vi sige de sidste 20 år er bl. a. netop, at erhvervslivet i stigende grad er uinteresseret i de helt unge. Vel vil unge 14-årige altid kunne skaffe sig et arbejde, der giver nogle penge, men det vil i 9 å 10 tilfælde være et arbejde, der ikke rummer særlige fremtidsmuligheder for dem. Vi taler i disse år og i denne tid meget om lavtlønsproblemerne. Mon der er nogen, der kan være i tvivl om, at det bedste middel til løsning af lavtlønsproblemerne på længere sigt er uddannelse, i øvrigt både af unge og af ældre?

I årene siden 1958-lovens gennemførelse har spørgsmålet om erhvervslivets krav til skolen ofte været til debat. Det interessante her er jo, at erhvervslivet stort set ikke møder med faglige krav til skolen, men netop kommer til skolen med ønske om en bedre almen baggrund.

Som hr. Gottschalek-Hansen sikkert ved, er der for en del år siden nedsat et udvalg i Arbejdsgiverforeningen, fra arbejdsgiver-side, om skole og erhverv; der er nedsat et udvalg i Landsorganisationen om skole og erhverv; det er nok ikke forkert at sige, at der var nogle lærere, der i begyndelsen var lidt bange for, om jeg må sige det på jævnt dansk, hvad disse udvalg var ude på, og som har fået en glædelig overraskelse ved at se, at det, man ønskede, netop var en styrkelse af det almene grundlag i skolen. Den faglige uddannelse ønsker man ikke,

at folkeskolen skal tage sig af. Det er som bekendt heller ikke tilladt efter folkeskoleloven, og den sag klarer erhvervsskolerne bedre. Det, der må være folkeskolens opgave, også set fra erhvervslivets synspunkt, må netop være at give en god, bred almen basis at bygge den senere mere specialiserede faglige viden på. Der er altså ingen modsætning mellem erhvervslivets krav til øget uddannelse og det, der må være folkeskolens målsætning.

Jeg skal i øvrigt ikke ved denne lejlighed komme meget ind på denne målsætning; hr. Gottschalek-Hansen var lidt inde på det og citerede lektor Troensegaard. Jeg er ikke uenig i de synspunkter, der blev anført her. Jeg vil gerne sige — det kan vi jo drøfte nærmere ved lejlighed — at lige så givet som det er, at folkeskolen også skal, om jeg så må sige, opdrage til fritidssamfundet, går jeg ud fra, at vi også er enige om, at det ikke skal være en opdragelse i form af et pegefingersystem, hvor man taler om gode og dårlige fritidssysler. Jeg tror, det er meget vigtigt, at folkeskolen i al almindelighed opdrager til en mere aktiv holdning over for det omgivende samfund, over for andre mennesker, over for de problemer, man møder, end man måske nok hidtil har gjort. Dermed løser vi på én gang spørgsmålet om folkeskolens forpligtelser over for det demokratiske samfund, over for fritidssamfundet og over for familielivet, hvis vi vil sige det sådan.

Men det er ikke alene af hensyn til de unges erhvervsmæssige muligheder, kravet om udvidelse af undervisningspligten rejses. Ønsket om undervisningspligtens udvidelse er også motiveret med, at det kræver en bedre ballast at klare sig rent menneskeligt i det moderne samfund. Jeg tror, det er af vældig afgørende betydning, at vi lader børnene og de unge få en rimelig orientering om den komplicerede verden, de skal ud i. Det er forkert både menneskeligt og samfundsmæssigt at anbringe de unge i en situation, hvor de føler sig utrygge, fordi